

Slopad indexering av energiskatten på el

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Förslag till lag om ändring i lag (1994:1776) om skatt på energi	4
3	Slopad indexering av energiskatten på el.....	5
4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	5
5	Konsekvensanalys.....	6
5.1	Offentligfinansiella effekter	6
5.2	Effekter för företagen	7
5.3	Effekter för enskilda.....	8
5.4	Effekter för kommuner och regioner	9
5.5	Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	9
5.6	Effekter för miljön.....	9
5.7	Övriga effekter	10
6	Författningskommentar.....	10

1 Inledning

Inför budgetpropositionen för 2027 är det angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering. För att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter remitteras därför denna promemoria från Finansdepartementet. Om den skatteåtgärd som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2027, och i vilken omfattning och med vilken dimensionering, blir beroende av valutgången, det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I promemorian föreslås att den årliga indexeringen av energiskatten på el slopas och att skattesatsen för 2027 fastställs till 36,0 öre per kilowattimme.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

2 Förslag till lag om ändring i lag (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

3 §¹

Energiskatt ska betalas med 36,0 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2027 och efterföljande kalenderår ska skatt i stället för vad som anges i första stycket betalas med belopp som räknas om enligt tredje stycket. Regeringen fastställer varje år före november månads utgång det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska betalas för påföljande kalenderår.

Skattebeloppet räknas om genom att det belopp som gäller den 1 augusti det år då omräkningen sker multipliceras med ett jämförelsetal. Det omräknade skattebeloppet avrundas till hela tiondels ören.

Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad det år då omräkningen sker och prisläget i juni månad närmast föregående år. Jämförelsetalet ska avrundas till fyra decimaler.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

3 Slopad indexering av energiskatten på el

Promemorians förslag

Den årliga indexeringen av energiskatten på el ska slopas.

Skattesatsen för energiskatt på el ska vara 36,0 öre per förbrukad kilowattimme.

Skälen för förslaget

I syfte att minska energikostnaderna för hushåll och företag sänktes energiskatten på el den 1 januari 2026. Skattesatsen sänktes med nästan 20 procent och är nu 36,0 öre per kilowattimme.

Energiskatten på el ska enligt 11 kap. 3 § lag (1994:1776) om skatt på energi årligen räknas om på basis av faktiska förändringar i konsumentprisindex. Även om aktuell statistik från Statistiska centralbyrån visar att inflationstakten sjunker leder en indexomräkning av skattesatsen enligt gällande regler till fortsatt ökade elkostnader.

Elkostnader kan stå för en betydande del av hushållens och företagens totala utgifter. För att hushållens och företagens elkostnader inte ska öka på grund av den årliga indexeringen av energiskatten på el, föreslås att indexeringen slopas permanent. Därför föreslås att den nu gällande skattesatsen, dvs. 36,0 öre per kilowattimme, ska gälla även efter den 31 december 2026. Då den föreslagna skattesatsen uppfyller de minimiskattenivåer som anges i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet bedöms förslaget överensstämma med EU-rätten.

Enligt gällande regler i lagen om skatt på energi ska regeringen före november månads utgång fastställa det kommande kalenderårets energiskattesats i en förordning. Detta kommer att ske även i år. Eftersom förslaget innebär att indexeringen slopas och att den tillämpliga skattesatsen kommer att framgå direkt av lagtexten från och med den 1 januari 2027 kommer förordningen dock inte att tillämpas.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 11 kap 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget

Det bedöms vara lämpligt att de föreslagna förändringarna träder i kraft samma dag som den indexerade skattesatsen för 2027 hade börjat tillämpas om promemorians förslag inte skulle genomföras. Förslaget föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2027. Äldre bestämmelser ska dock gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Det innebär att när skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet så ska skatt redovisas med det belopp som gällde vid tiden för skattskyldighetens inträde.

5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms stå i proportion till det aktuella lagstiftningsärendet och med utgångspunkt i relevanta delar av 7 § förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Redogörelser enligt kraven i 6 § samma förordning återfinns i avsnitt 3 i den omfattning som bedöms lämpligt.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Förslagets konsekvenser bedöms inte vara av sådan omfattning att en större utvärdering är nödvändig. Efter ikraftträdandet kan förslaget utvärderas genom en uppföljning av Regeringskansliet tillsammans med exempelvis relevanta myndigheter eller branschorganisationer för att verifiera att syftet uppnåtts och för att oförutsedda konsekvenser av förslaget ska kunna uppdagas.

5.1 Offentligfinansiella effekter

En årlig indexomräkning medför att skattebeloppet och skatteintäkterna i reala termer, allt annat lika, upprätthålls mellan åren. Genom att den allmänna prisnivån som regel ökar över tid leder en slopad indexomräkning normalt till en offentligfinansiell kostnad.

Förslaget om att slopa indexeringen av energiskatten på el beräknas minska statens skatteintäkter med 0,08 miljarder kronor under 2027. Att den offentligfinansiella effekten ikraftträdandeåret blir begränsad beror framför allt på att förändringen av konsumentprisindex under perioden juni 2025 till juni 2026, och som med oförändrade regler skulle ha legat till grund för omräkningen av skattebeloppet för 2027, endast bedöms uppgå till 0,14 procent. De följande åren antas de årliga förändringarna i konsumentprisindex vara högre, varför de beräknade offentligfinansiella

kostnaderna av förslaget dessa år blir högre. Konsumentprisindex bedöms öka med 2,16 procent mellan juni 2026 och juni 2027, medan förändringen juni 2027 till juni 2028 bedöms uppgå till 3,56 procent.

Tabell 1 Offentligfinansiella effekter av slopad indexering av energiskatten på el
Miljarder kronor

	Bruttoeffekt	Nettoeffekt	Nettoeffekt	Nettoeffekt	Varaktigt
	2027	2027	2028	2029	effekt
Effekt från	-0,07	-0,08	-0,73	-1,78	-1,78

Anm.: Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer.

En lägre beskattning av el förväntas leda till ett lägre slutkundspris på el för berörda kundgrupper. Det leder i sin tur till en högre efterfrågan på el. Även om efterfrågan på el är relativt okänslig för prisförändringar, framför allt på kort sikt, uppstår därigenom en motverkande effekt på den offentligfinansiella effekten genom att elanvändningen och därmed skattebasen kan förväntas öka. Påverkan på statens skatteintäkt kan därför i slutändan bli lägre än vad föreliggande statistiska analys antyder.

Förslaget medför att storleken på de skatteutgifter för vilka normen utgörs av normalnivån för energiskatten på el påverkas.

5.2 Effekter för företagen

Förslaget bedöms över tid leda till lägre skattekostnader, än om indexeringen hade fortgått, för i stort sett alla företag, eftersom förslaget berör all elförbrukning, så länge förbrukningen inte sker i verksamheter där skatten redan är nedsatt till 0,6 öre per kilowattimme.

Förslaget bedöms leda till att skattebeloppet 2027 blir 0,1 öre lägre per kilowattimme, jämfört med det belopp som skulle ha gällt med oförändrade indexeringsregler. För 2028 och 2029 bedöms förslaget leda till att skattebeloppet bli 0,9 respektive 2,2 öre per kilowattimme lägre än vad en fortsatt indexering skulle innebära. Påverkan på skattebeloppet blir i absoluta tal lika stor för den elanvändning som sker i vissa kommuner i norra Sverige och för vilken energiskatten på el är nedsatt med 9,6 öre per kilowattimme.

Sammantaget bedöms en årlig elförbrukning motsvarande 18 terawattimmar för berörda företag påverkas av den föreslagna regeländringen. Under 2027 bedöms företagens skattekostnader, med hänsyn tagen till hur såväl energiskatt som bolagsskatt påverkas, bli 0,01 miljarder kronor lägre, i jämförelse med nu gällande regler. Genom att förändringen i konsumentprisindex förväntas vara högre under senare omräkningsperioder beräknas företagens skattekostnader påverkas mer under därefter följande år; 2028 beräknas skattekostnaderna bli 0,13 miljarder kronor lägre och för 2029 beräknas kostnaderna bli 0,32 miljarder kronor lägre än vad de hade blivit med oförändrade regler. För därefter följande år bestäms förslagets påverkan på den årliga skattekostnaden för företagen av hur konsumentprisindex utvecklas.

Förslaget påverkar inte beskattningen av el för vilken energiskatten är nedsatt till 0,6 öre per kilowattimme, då det skattebeloppet inte årligen omräknas med förändringen i konsumentprisindex. Det vill säga, den elanvändning som bland annat sker i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet samt i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet.

Genom att förslaget i allmänhet stimulerar efterfrågan på el, kan elpriset allt annat lika, bli högre över tid. Ett högre elpris bidrar till ökade elkostnader för all användning av el som inte har prissäkrats. Därigenom kan förslaget leda till påverkan på elkostnaderna även för den elanvändning för vilken skatten är nedsatt till 0,6 öre per kilowattimme eller som är skattebefriad. Framför allt bedöms sådana effekter påverka företag för vilka elkostnaden utgör en hög andel av företagets totala kostnader.

Eftersom nivån på energiskatten på el normalt förändras varje år bedöms förslaget inte medföra någon egentlig förändring av de berörda företagens administrativa börda i samband med ikraftträdandet. Att skattebeloppet därefter inte längre räknas om årligen kan förväntas bidra till viss minskning av den administrativa bördan. Genom att förslaget innebär att det gällande skattebeloppet i framtiden endast kan ändras genom regeländringar som förutsätter ett riksdagsbeslut bedöms det bidra till ökad transparens. Framgent kommer förslaget innebära att det är det skattebelopp som anges i lagen om skatt på energi som gäller. Förutsägbarheten om gällande regler kan på så sätt anses öka.

En slopad indexomräkning bedöms inte medföra någon betungande administration, eller annan negativ påverkan, särskilt för mindre företag. Hur skattekostnaden i praktiken kommer att utvecklas, speciellt för mindre företag med jämförelsevis låg elförbrukning, kan även påverkas av de beloppsgränser för återbetalning som finns i regelverket.

Förslaget bedöms sammantaget gynna konkurrenskraften för företag i Sverige, men framför allt bidra till stärkta förutsättningar för företag inom tjänstesektorn.

5.3 Effekter för enskilda

För enskilda elkonsumenter medför förslaget om slopad indexering att energiskatten på el, på motsvarande sätt som har beskrivits ovan, blir lägre. För ett hushåll som exempelvis förbrukar 10 000 kilowattimmar per år innebär det att skattekostnaderna, inklusive mervärdesskatt, på årsbasis beräknas bli 13 kronor lägre 2027 jämfört med om skattebeloppet fortsatt skulle omräknas. År 2028 och 2029 bedöms skattekostnaden bli 113 kronor respektive 275 kronor lägre än vad den skulle ha blivit med oförändrade regler.

Totalt bedöms förslaget påverka en elanvändning hos hushållen som uppgår till cirka 46 terawattimmar per år. Sammantaget bedöms hushållens skattekostnader, avseende energiskatt på el och mervärdesskatt, bli 0,06 miljarder kronor lägre 2027, 0,52 miljarder kronor lägre 2028 respektive 1,26 miljarder kronor lägre 2029. I samtliga fall i jämförelse med nu gällande regler. För efterföljande år beror förslagets påverkan på den årliga energiskattekostnaden på utvecklingen för konsumentprisindex.

Genom att en slopad indexering, allt annat lika, stimulerar efterfrågan på el kan förslaget kostnadssänkande effekter för elkonsumenterna komma att begränsas över tid. Även för enskilda konsumenter innebär förslaget en förenkling som kan bidra till ökad förutsägbarhet.

5.4 Effekter för kommuner och regioner

För de verksamheter som bedrivs av kommuner och regioner innebär förslaget att skattebeloppet för el minskar på motsvarande sätt som för företagens och hushållen elanvändning. Däremot uppstår inte några indirekta effekter.

Totalt bedöms förslaget påverka en elanvändning om knappt 9 terawattimmar på årsbasis för offentlig sektor. Sammantaget beräknas förslaget leda till skattekostnaderna för kommuner och regioner, i jämförelse med nu gällande regler, blir 0,01 miljarder kronor lägre 2027, 0,08 miljarder kronor lägre 2028 och 0,19 miljarder kronor lägre 2029. För efterföljande år beror förslagets påverkan på den årliga energiskattekostnaden på hur konsumentprisindex utvecklas.

Även för offentlig sektor bedöms förslaget leda till regelförenkling och ökad förutsägbarhet samt över tid bidra till minskad administrativ börda.

5.5 Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget innebär att Skatteverket behöver vidta vissa åtgärder för att tillgodose företagens informationsbehov. Det ska dock inte behövas några informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid regelförändringar. Förslaget bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter. Utgångspunkten är att eventuellt tillkommande kostnader för Skatteverket bedöms kunna hanteras inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar.

5.6 Effekter för miljön

En slopad indexering innebär i reala termer en gradvis lägre nivån på energiskatten på el för framför allt hushåll och tjänstesektor, eftersom skattebeloppet inte längre räknas om med hänsyn till konsumentprisindex. Allt annat lika medför förslaget därför minskade incitament till att effektivisera elanvändningen för huvuddelen av den elanvändning som träffas av energiskatten på el. Förslaget kan på så sätt bidra till att öka användningen av el, framför allt på längre sikt. Lägre elkostnader för slutanvändarna kan samtidigt bidra till minskade utsläpp av växthusgaser om de medför att energianvändare konverterar från fossila bränslen till el, t.ex. genom att välja elektrifierade fordon framför fordon med förbränningsmotorer. Denna effekt är svår att kvantifiera, men bedöms, i synnerhet på kort sikt, som liten i förhållande till de samlade utsläppen. I

sammanhanget bör det noteras att eldrivna lösningar tenderar att vara jämförelsevis energieffektiva.

5.7 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte nämnvärt påverka den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män eller bidra till märkbara fördelningseffekter. Då förslaget framför allt bedöms påverka tjänstesektorn bedöms inte några sysselsättningseffekter uppstå.

En sänkt beskattning av el bidrar till att dämpa utvecklingen av konsumentprisindex. Samtidigt stimulerar förslaget, i viss utsträckning, den allmänna efterfrågan i ekonomin, vilket kan bidra till en höjd prisnivå på el. Påverkan på inflation och andra eventuella makroekonomiska effekter av förslaget beaktas sammantaget med övriga finanspolitiska åtgärder i regeringens prognoser

6 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

11 kap.

3 § Energiskatt ska betalas med 36,0 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

I paragrafen anges skattesatsen för elektrisk kraft.

Andra och tredje styckena i paragrafen tas bort. Det innebär att den årliga indexeringen av energiskatt på elektrisk kraft slopas och att skattebeloppet enligt första stycket gäller för el för vilken skattskyldighet inträder från och med ikraftträdandet.